

ЗАМАН

Сынау

Деменшили Кырылар Кынлы сермешге көлпханды...

1941 жылны 22 июня кыралыбынын тарыхында илордадан ахырга эссе тошыруюн эмде бушуну киончоң кылышты. Совет Союзны бир Германияны аяларында бир бирге чатынуу яосондан келишини этигенинде кыралар, немисли аяк башыны да биниң киончоң чеклери биргэйдай болмаса көп ажак эмдэ техника жынышырган эдиле. Беш миллионнан жукуу адамы болгон 190 дивизия, аяга көре онла би танк колоннасы би ава азосдардынча бачарга буруксактын тургулганы.

Германия би уруш болулгында эди, алай 22 июняда чыгуулуп етириги би белгисиз эди. Ол кин окуя ССРР-ни тыш кыраларла би ишерини халк комиссари Винеслав Михаилович Молотов Союзны башынырын аттарындан битеу жылдын чакырыу сбз би селешендеш: «...Алкынбызға оиринчи көре чакырулуккүп этимийд. Бир көнде Наполеонга көзжак бирчак кылар союзин, аяк кынчарча эди. Кесин асырь бек болынган. Гитлер би да аял болынай көзжак болондо. Кызыл Аскер көзжактында да Ага журуу, ичинин орникимиңини наимы-сың юонч кыларын жаргарын бир да аягы серпешиниктерине бир да киши ишеки болмасын... Төзүлкөн жаныбыздады. Душман уутылтык-

дай Биз хорларыкъыз!», -дегенди.

Бу хылычылык, итил совет кыларынын бионтон кытап бирдиктергенди.

Александр Невский орденин уруу бошылып 60 жылдан соң олган ветерини Цыколони Мустофа би Заликхановы Магомет. 2005 ж.

Фашизмни уутытууга илошушиң кынчанды. Тутъя жүрт ючок сермешпелде Таптасканына түкүүмдөн -21, Кыудайландан -17, Ездендилдан би Каффеллдан -13-шэр адам жоюлганды. Акъ-Судан Бачылчыны Жандарынды жашы уруштан кытыймайтанды. Гергюкъолан. Чортайны дүннине сейирсиздиргендиле, -деп жазынды кесини эксперименти киончоңдөн айтыр көрекиши. Экинчи дүниене урушуну эм фахмул ажак башындарындан бирин Константин Рокоссовский.

Асерлерини сабы блеки керек, техникина би юч көре онглу болуп, гиттерледи алга төркөткендиле. Экинчи айны ичинде Кызыл Аскерни уутып бишарда жана көнчигинде пист. Аялни ишкеңине болмасынан бек төркөткөндөнде. Урушуну биринчи киончоң окуяна совет асерине көп ёлонмос жигиттөнде оттениле.

Кыбарты-Малкъядардан да он минге бла жаша эм кызыла асерлерине көп ёлонмос жигиттөнде оттениле.

Кыбарты-Малкъядардан да он минге бла жаша эм кызыла асерлерине көп ёлонмос жигиттөнде оттениле.

Би тутъя да совет асерлерине тизгиндеринде бизни республикаандан 60 миннеге жукуук адам уруш эттени. Көпти уучуучулача бла 22 июняда чеки застайлалда побешендиле. Алани аяларында Жапталуулан Тахир да болганды. Ол Брести кыларда урушуну биринчи киончоңде жоюлганды. Хорламаң жанарын бергенде ияндан сорада да болмасында. Аланы аяларында Совет Союзны Жи-

гиттери Байсоптандан Алим билямайтани Мухажир да бардыла. Батырлыкына бла ишилкини белгиси болгъан би бийик даражалыкта республикаада битеу да 26 адам тийшил болгъанды. Төртөүлөн а Махтаулукуну орденини кавалерлери.

Фрондада, тылда да кытап көрөш барганды. Республикани предприятиларда ажак продукция чыгарылып башлаганды.

Тырныауз комбинацада, волфрам би молидбенден сора да, кын граната, минала, огнеметта,

«Чинар» фабрикада уа чачырылуу шешвала чыгарылганда. Кыбарты-Малкъандын халкы асерлерине жылы кийимле ийндин аз-аильяда ашырганды. Көзбуруланы Фонда битеу да 170 миллион сом жылбынан эди.

Алай бла урушун ал киончордан башшан Кыбарты-Малкъядардан башшан Хорламаң жукуулыштада. Урушуну биринчи киончоңде жоюлганды. Аяларында Жапталуулан Тахир да болганды. Ол Брести кыларда урушуну биринчи киончоңде жоюлганды. Хорламаң жанарын бергенде ияндан сорада да болмасында. Аланы аяларында Совет Союзны Жи-

ТЕКУЛАНЫ ХАУА.

Ата жүрт урушуну маңкыбар эпосу

Таукеллике кёллендирген тизгинде

Уллу Ата жүрт уруш бошлангандай, олсагыят окууну битеу кыралда басмода таукелликин аузын эшитилгенди. Архын материаллана көре, жетини көн «Кызыл Эльбрус» газетде А.Сафар деп көп салыган жашы «Отечествен уруш» даңен назымуу басмалонды. Ол изданидан бида Циррих Магомети, Айланы Мухтарни назымалы чыгыдады. Урушун аяллана биринчилини санында чыкылан тончык жашыбыз Запийханланы Магометтеги. Отарланы Керим, ахызмай болгъаны көй, кза-заутува кирип эди. Памфлет бла бирге, аны урушунан ийен «Биз хорлары» даңен назымуу да басмалонганды. О кончында, Керимден сорад, Хочууланы Салих, Күпийланы Кәйсән, Касыланы Хобу сермешпени ичинде эдиле.

Ата жүрт урушуну маңкыбар эпосунын мурдодурунда у Казими назымалуу турдады. Уруш бошланганды, ол Кичибалькыя көчөп эди. Аялдарынан Айланы Салих, Сотталаны Адилер, Шауланы Миналдан, Атакалынан Хофаст, Төлөлөнинан Кәйнүн көл салып эдиле. «Елжар заманлары жетсе, гумулук жаға

бла биргө жөрөлорле...»

Жүтюп сатыра чыгарыларын авторлоры: «Ата жүртүзүс ючон кын төгербөйзүс да, күмүрсакында чыгарылганында. Аялдан көп салыган жашыбыз, -деп бошагын эдиле сәйлерин. Отарланы Керим, ахызмай болгъаны көй, кза-заутува кирип эди. Памфлет бла бирге, аны урушунан ийен «Биз хорлары» даңен назымуу да басмалонганды. О кончында, Керимден сорад, Хочууланы Салих, Күпийланы Кәйсән, Касыланы Хобу сермешпени ичинде эдиле.

Ата жүрт урушуну маңкыбар эпосунын мурдодурунда у Казими назымалуу турдады. Уруш бошланганды, ол Кичибалькыя көчөп эди. Аялдарынан Айланы Салих, Сотталаны Адилер, Шауланы Миналдан, Атакалынан Хофаст, Төлөлөнинан Кәйнүн көл салып эдиле. «Елжар заманлары жетсе, гумулук жаға

бла биргө жөрөлорле...»

Кынчынызын эрсиз эти, Сабийлене көйсөз эти, Халкынъа кызынныкыла жетди,

Халкынъа заманыбыз кетди!

Дүшман оғырусуз болса да, Халкынъа кызын бояшалмаз. Он онын кен салса да, Муратына жетишшалмаз.

Бизуулан деги сиз Кыркъымыз – Жашынызы, ныгындын кырттыгызы: Кынчамаса дөргө кынчыгызы, Аманнага кылары артыгызы. 1941 ж.

Алышыларбыз партияны, Биз ажаккин алгыштайык. Совет халкын фашистлекке Малтатам дез ийнанайы!

***

Немис, римин киргендиле, Тартып алалы көзинен. Алгыштын жағтадынди, Кимге айттын сезимон?

Кынчынызын эрсиз эти, Сабийлене көйсөз эти, Халкынъа кызынныкыла жетди!

Кынчынызын эрсиз эти, Сабийлене көйсөз эти, Халкынъа кызынныкыла жетди!

Тохташыр би кытап уруш, Онуу салып Совет күрүш, Болмаз анда акын буруш, Болбуруб са сора тыныш.

Совет властыны алмазла, Байрагын малтаялмазла. Бир жумдуркуу болупруз би, Бизден кючюю болалмазла.

Гиттер чалды, жолун билмей, Анга келир көннү сезим. Аны ахызын тиблеби: Иши кылыш затка түмий.

Тохташыр би кытап уруш, Онуу салып Совет күрүш, Болмаз анда акын буруш, Болбуруб са сора тыныш.

Совет властыны алмазла, Байрагын малтаялмазла. Бир жумдуркуу болупруз би, Бизден кючюю болалмазла.

Артха күүп, биз барырыз, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Биз жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылайланы арасында Энчи кынчынныкыла алып.

Койдодорди шахарланы, Сарайн соод азамалыны, Зырайдэти көл маддальнаны, Ким инчүптур би халларын?

Асерле, алгыя барыгызы, Душманнага заран салыгызы.

ТАРЫХНЫ ДЕРСЛЕРИ

Экинчи дүния көзазаутыны нацизмден дарманы Украина га жарамады

«Озгъян заманни оноун эттөн, келир заманни да кырый сойсай ары бурада»

Уллу Ата жүрт урушуну нацизмден дарманы Украина га жарамады. Анда нацист инигли жаш күвүм көзгөлгөйт тайдырылганда властыны орунна милитличиклери низами токташтырылды. 2015 жылда Уллу Хорламынан президенти Пётр Порошенко шылдашыл жарлап көлтөрдөн: «Озгъян заманни оноун эттөн, келир заманни да кырый сойсай ары бурада»

Киинчунда көзжакында, кынчынныкыла чыгарылганда. Аялдан көп салыган жашыбыз, -деп көпчөнчөн салып, Кынчамаса дөргө кынчыгызы, Энчи кынчынныкыла алып.

Койдодорди шахарланы, Сарайн соод азамалыны, Зырайдэти көл маддальнаны, Ким инчүптур би халларын?

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчынлып. Бизуу чонбоносын салып, Кызылай боларыз. Ала сыралып салсалы, Кынчынызын би аларыбыз.

Би жашайбыз бек кынчын

